

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie B.A. i J.A. skazanych z art. 190a § 1 k.k.
po rozpoznaniu – w trybie art. 535 § 3 k.p.k. - na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu
21 stycznia 2026 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanych
od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 30 maja 2025 r., sygn. IV Ka 45/25
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie
z dnia 9 września 2024 r., sygn. V K 420/22,
na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**oddalić kasację wniesioną przez obrońcę skazanych jako
oczywiście bezzasadną, zasądzać od skazanych na rzecz
Skarbu Państwa koszty sądowe postępowania kasacyjnego, w
częściach na nich przypadających.**

[WB]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 9 września 2024 r., sygn. V K 420/22 B. A. została uznana za winną popełnienia przestępstwa kwalifikowanego z art. 190a § 1 k.k. polegającego na tym, że wspólnie i w porozumieniu z J. A., w okresie od października 2021 r. do marca

2022 r., wzbudziła u pokrzywdzonej M. K. uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia i udręczenia oraz istotnie naruszyła jej prywatność przez uporczywe nękanie pokrzywdzonej polegające na nachodzeniu jej, grożeniu, wywoływaniu awantur, przyjeżdżaniu pod przedszkole, do którego uczęszcza syn pokrzywdzonej i próbach odebrania go mimo braku upoważnienia, pomawianie pokrzywdzonej w placówkach edukacyjno – opiekuńczych, do których uczęszczały jej dzieci o molestowanie przez nią dzieci i znęcanie się nad nimi i za to została skazana na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat, zobowiązując ją w okresie próby do informowania kuratora o przebiegu okresu próby; orzeczono również wobec niej zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej i jej syna na odległość mniejszą niż 50 metrów oraz zakaz kontaktowania się z nimi osobiście i za pośrednictwem sieci teleinformatycznej przez okres 3 lat.

Tym samym wyrokiem J. A. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa kwalifikowanego z art. 190a § 1 k.k. w zb. z art. 217 § 1 k.k. w zb. z art. 288 § 1 k.k. polegającego na tym, że od października 2021 r. do marca 2022 r. wzbudził u pokrzywdzonej M. K. uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia i udręczenia oraz istotnie naruszył jej prywatność w ten sposób, że uporczywie nękał ją, nachodził ją, groził, wywoływał awantury, przyjeżdżał pod przedszkole do którego uczęszczał syn pokrzywdzonej i próbował go odebrać mimo braku upoważnienia, pomawiał pokrzywdzoną w placówkach edukacyjno-opiekuńczych, do których uczęszczały dzieci pokrzywdzonej o molestowanie i znęcanie się nad nimi, a nadto w dniu 8 października 2021 r. naruszył nietykalność cielesną pokrzywdzonej w ten sposób, że złapał ją za ramiona i szarpnął, a nadto dokonał uszkodzenia należącego do J. J. samochodu marki V. o nr rej. [...], którym jechała pokrzywdzona zarysowując karoserię samochodu kluczykiem po stronie kierowcy, czym spowodował szkodę o wartości 8000, 00 zł i za to skazał oskarżonego na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat, orzekając również wobec oskarżonego obowiązki i środki karne tożsame z tymi jakie orzeczono wobec oskarżonej B. A., a nadto obowiązek naprawienia szkody.

Od tego wyroku obrońca oskarżonych wniósł apelację.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 30 maja 2025 r, sygn. IV Ka 45/25 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z opisu czynu przypisanego oskarżonej B. A. wyeliminował ustalenie o próbach odbierania syna pokrzywdzonej z przedszkola oraz pomawianiu pokrzywdzonej w placówkach edukacyjno – opiekuńczych, do których uczęszczały dzieci pokrzywdzonej o molestowanie ich, znęcanie się nad nimi, a z opisu czynu przypisanego oskarżonemu J. A. wyeliminował ustalenie o próbach odbierania syna pokrzywdzonej z przedszkola oraz pomawianiu pokrzywdzonej w placówkach edukacyjno- opiekuńczych, do których uczęszczały jej dzieci o molestowanie i znęcanie się nad nimi, a nadto o dokonaniu uszkodzenia samochodu marki V. i spowodowaniu szkody na kwotę 8000,00 zł, z eliminacją z kwalifikacji czynu przypisanego art. 288 § 1 k.k. Nadto uchylono orzeczenie o obowiązku naprawienia szkody.

Od tego wyroku kasację wniósł obrońca skazanych.

W kasacji zarzucił uchybienia w postaci nienależytej obsady składu sądu odwoławczego (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) oraz obrazę art. 193 k.p.k. i art. 202 § 1 k.p.k. przez zaaprobowanie prowadzenia postępowania przez sąd pierwszej instancji pod nieobecność obrońcy, którego obecność była obligatoryjna, z uwagi na treść art. 79 § 1 pkt 2 i 3 k.p.k., albowiem istniały w sprawie uzasadnione wątpliwości co do poczytalności skazanych, czy też zdolności do samodzielnej obrony, co stanowiło uchybienie przewidziane w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

W konkluzji wniósł o uchylenie wyroków obu sądów i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.).

Odnosząc się do zarzutu zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady składu sądu odwoławczego przez udział w nim SSO X. Y. i SSO X.1 Y.1, którzy zostali powołani na urząd sędziego z udziałem KRS ukształtowanej w trybie ustawy z 2017 r., podnieść należało, że sędziowie ci byli już uprzednio poddani - w toku postępowań kasacyjnych - procedurze testowej

(sprawy o sygnaturach: III KK 423/24, III KS 32/25, III KK 580/25), zgodnej z warunkami określonym zwłaszcza w uchwale składu siedmiu sędziów SN z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 i testy te wypadły dla tych sędziów pozytywnie. Całą argumentację, zawartą we wskazanych orzeczeniach, odnoszącą się do drogi zawodowej tych sędziów, osiągnięć w pracy zawodowej uzasadniających awans do sądu drugiej instancji, jak też braku okoliczności uzasadniających tezę o powiązaniu ich awansu z czynnym utożsamianiem się z działaniami destrukcyjnymi dla wymiaru sprawiedliwości będącymi udziałem władzy wykonawczej, Sąd Najwyższy - w tym składzie - w pełni akceptuje.

Rozważono w nich również kwestię braku kontrkandydata dla sędzi X. Y. w procedurze nominacyjnej. Uznano zasadnie, że dokumenty dotyczące tej procedury nominacyjnej, jak też informacje możliwe do uzyskania w domenie publicznej, nie dawały podstaw do uznania, że przedmiotowy konkurs był w jakikolwiek sposób ukierunkowany, aby sędzia mogła uzyskać awans z innych powodów niż osiągnięcia życia zawodowego powiązane z godnym wypełnianiem ustawowych zadań wymiaru sprawiedliwości. Oceniono również okoliczność związaną z ok. 2,5 letnią przerwą pomiędzy uchwałą KRS rekomendującą sędzię na stanowisko sędziowskie a faktycznym aktem powołania, ale wobec nie wyjaśnienia tej przyczyny zwłoki w dostępnych materiałach, to fakt jej wystąpienia może przemawiać wyłącznie przeciwko jakimukolwiek przychylnemu traktowaniu sędzi przez ówczesną władzę polityczną. Analizowano też pełnienie przez tę sędzię funkcji wiceprezesa Sądu Rejonowego w Goleniowie. Uznano jednak trafnie, że powierzenie tej funkcji, tym bardziej w małym sądzie, było uzasadnione posiadanymi kompetencjami, skoro wcześniej pełniła funkcję przewodniczącej wydziału. Wskazano też trafnie, że był to awans powszechnie spotykany w strukturze wymiaru sprawiedliwości i nie świadczy o tym, że stanowił on formę bezpodstawnego uprzywilejowania sędzi przez władzę wykonawczą.

W przypadku sędziego X.1 Y.1 nie mógł zyskać aprobaty argument kasacji o braku kontrkandydata w konkursie, skoro, co znajduje potwierdzenie w treści uchwały KRS nr [...] druga uczestniczka tego postępowania nominacyjnego wycofała swoją kandydaturę. Nie ma też żadnych podstaw, niezależnie od przyczyn takiego stanu

rzeczy, aby w wycofaniu kandydatury upatrywać innych przyczyn niż te związane z osobistym przekonaniem kontrkandydatki.

Mając na uwadze te okoliczności podnieść należało, że przebieg kariery zawodowej obojga sędziów, jak również nieujawnienie się okoliczności podważających przynależne sędzi SO X. Y. i sędziemu SO X.1 Y.1 walory niezawisłości i bezstronności, w tym wskazujących na czynne zaangażowanie w działania destrukcyjne dla wymiaru sprawiedliwości, jak również brak pełnienia funkcji zależnych od dyskrejonalnej władzy Ministra Sprawiedliwości przy braku ku temu podstaw merytorycznych, nie dawały podstaw do uznania, że skład sądu odwoławczego, z udziałem tych sędziów, był sądem nienależycie obsadzonym – ze względu na wadliwość procesu powołania tych sędziów.

Przechodząc do drugiego zarzutu stwierdzić należało, że w sprawie nie zachodziła uzasadniona wątpliwość co do poczytalności skazanych w czasie popełnienia przypisanego im czynu, czy też zdolności do samodzielnej obrony w procesie karnym. B. A. i J. A. na etapie postępowania przygotowawczego, jak też postępowania jurysdykcyjnego nie podnosili, że kiedykolwiek leczyli się psychiatrycznie. Zarzut tej samej treści co zarzut kasacyjny nie został podniesiony w apelacji, mimo, że oba środki odwoławcze sporządził ten sam obrońca. W kasacji poza sformułowaniem zarzutu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. również nie przedstawiono żadnej dokumentacji na uzasadnienie argumentacji kasacyjnej.

Informację, jakoby skazani mieli leczyć się psychiatrycznie podała jedynie M. K. Z zeznań O. P. i N. P. wynika, że posiadają one wiedzę o rzekomym leczeniu psychiatrycznym, jedynie z relacji M. K. W tej sytuacji nie sposób twierdzić, że zaistniała konieczność obrony obligatoryjnej. W procesie karnym obowiązuje bowiem domniemanie poczytalności uczestników procesu, które może zostać obalone dopiero na podstawie konkretnych dowodów świadczących o jej braku. Wątpliwość co do poczytalności musi być zatem realna, a więc jak już wskazano oparta na dowodach lub spostrzeżeniach organu dotyczących zachowania oskarżonego. Stawianie sądowi zarzutu niepodjęcia decyzji o przeprowadzeniu badań psychiatrycznych oskarżonych, sytuacji gdy nie tylko nie powziął on w zakresie poczytalności oskarżonych uzasadnionych wątpliwości, lecz również, gdy -

w świetle materiału dowodowego zebranego w toku całego postępowania – nie miał ku temu podstaw, uznać należało za oczywiście nieuprawnione (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 21 maja 2025 r., V KK 156/25 i z 9 lipca 2025 r., IV KK 233/25).

Zatem nie zmaterializowała się bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

Z tych względów orzeczono jak w postanowieniu.

[J.J.]

[r.g.]